

Аналіз тенденцій на ринку обов'язкового аудиту емітентів цінних паперів

Останнім часом питання якості аудиторських послуг та ефективності системи управління аудиторською діяльністю в Україні активно обговорюється. Особливої популярності набула тема якості аудиторських висновків, у тому числі й аудиторських висновків за результатами здійснення обов'язкового аудиту. Проаналізуємо аудиторські висновки емітентів цінних паперів у складі річної регулярної інформації.

Катерина Проскура,
доктор економічних наук, доцент
ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»

РЕГУЛЯТОРНИЙ АСПЕКТ

Регулювання та контроль за якістю аудиторських висновків, розміщених емітентами цінних паперів, здійснюють Аудиторська палата України (далі – АПУ) і Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР).

Нормативними актами АПУ висувається низка вимог щодо аудиторських фірм (аудиторів), які мають право здійснювати обов'язковий аудит. Насамперед для здійснення аудиторської діяльності аудиторська фірма (аудитор) має бути включена до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів, ведення якого здійснюється АПУ (далі – Реєстр АПУ). Крім того, для виконання завдань з обов'язкового аудиту за періоди, що починаються з 01.01.2013 р. та/або пізніше, і для виконання всіх завдань із надання впевненості за періоди, що починаються з 01.01.2015 р. та/або пізніше, аудиторські фірми та аудитори зобов'язані отримати підтвердження Аудиторською палатою України відповідності системи контролю

якості аудиторських послуг вимогам Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг 1 «Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг».

Що стосується регулювання ринку цінних паперів, то його здійснює НКЦПФР, яка діє відповідно до Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» та Указу Президента України «Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку» № 1063/2011 від 23.11.2011 р. До завдань НКЦПФР, зокрема, входить встановлення порядку розкриття емітентами цінних паперів інформації про свою діяльність. Таким чином, встановлюючи порядок розкриття інформації емітентами цінних паперів та контролюючи дотримання ними вимог та порядку розкриття інформації, НКЦПФР повинна, у тому числі, і контролювати наявність та якість аудиторських висновків, що входять до складу звітів емітента цінних паперів. Крім того, між

двома регуляторами – АПУ і НКЦПФР – є можливість взаємного обміну інформацією з метою забезпечення належної якості аудиторських висновків і виявлення фактів порушення нормативних вимог аудиторами та емітентами цінних паперів в частині вимог щодо форми і змісту аудиторського висновку, що входить до складу річної регулярної інформації емітента цінних паперів.

Стаття готувалася виключно на підставі публічно розміщеної річної регулярної інформації емітентів цінних паперів у загальнодоступній інформаційній базі даних НКЦПФР про ринок цінних паперів (<http://stockmarket.gov.ua/>) станом на 20.07.2015 року, Реєстру аудиторських фірм та аудиторів Аудиторської палати України (станом на 01.07.2015 року) і Переліку виключених з Реєстру аудиторських фірм та аудиторів приватних підприємств (станом на 01.07.2015 року) (<http://apu.com.ua/reestr-auditorskikh-firm-ta-auditoriv>).

АНАЛІЗУЄМО ДИНАМІКУ

Передусім здійснимо аналіз динаміки розкриття річної регулярної інформації емітентами цінних паперів (Таблиця 1).

За аналізований період спостерігається стійка тенденція до зменшення кількості висновків річних регулярних інформацій, розміщених емітентами цінних паперів. Це зумовлено насамперед зменшенням кількості емітентів цінних паперів у зв'язку з ситуацією в Криму та на Сході України, а також загалом у результаті припинення діяльності частиною емітентів цінних паперів або їх реорганізацією в інші організаційно-правові форми. Крім того, з огляду на практичні спостереження, багато емітентів цінних паперів ігнорують законодавчі вимоги щодо розкриття інформації на фондовому ринку – перш за все у зв'язку з відсутністю коштів на оплату пов'язаних з цим витрат.

Динаміка розкриття річної регулярної інформації емітентами цінних паперів за 2013–2014 роки за регіонами представлена в Таблиці 2.

Як бачимо з Таблиці 2 за регіонами в Україні найбільше падіння кількості розкритих емітентами цінних паперів річних регулярних інформацій відбулося в АР Крим, м. Севастополь, Донецькій та Луганській областях, що зумовлено об'єктивними причина-

ми. Суттєве падіння кількості розкритих емітентами цінних паперів річних регулярних інформацій відбулося протягом аналізованого періоду і у Волинській, Закарпатській, Миколаївській, Рівненській, Тернопільській, Харківській областях, що спричинено низкою факторів, але в основному – економічною кризою, зменшенням кількості емітентів цінних паперів. Крім того, вважаємо, що падіння кількості емітентів цінних паперів у Харківській, Дніпропетровській, Київській областях та у м. Києві було б суттєвішим – їх показники покращили емітенти цінних паперів, раніше зареєстровані в східних областях та в Криму, які перереєструвалися в цих регіонах. Частина емітентів цінних паперів не вказали у річній регулярній інформації відомостей про регіон, у якому вони зареєстровані.

АУДИТОРСЬКІ ФІРМИ ТА АУДИТОРИ, ЯКІ ПРОВІДИЛИ ОБОВ'ЯЗКОВИЙ АУДИТ ЕМІТЕНТІВ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

За даними, оприлюдненими емітентами цінних паперів у річних регулярних інформаціях, ми виділили аудиторські фірми (аудиторів), що виконали найбільшу кількість завдань з обов'язкового аудиту річної фінансової звітності

емітентів цінних паперів, і прослідкували їх динаміку протягом 2014–2015 років. Результати аналізу наведені в Таблицях 3 і 4.

Під час аналізу виявилися деякі недоліки щодо розміщення інформації АПУ про аудиторів. Зокрема, АПУ публікує дані про суб'єктів аудиторської діяльності, що пройшли контроль якості АПУ. Утім, ця інформація розміщена тальки на актуальну дату і не дозволяє ретроспективно відслідковувати наявність контролю якості в аудиторській фірмі на момент надання нею аудиторського висновку.

Окрім того, у результаті аналізу аудиторських фірм, які провели найбільшу кількість обов'язкових аудитів, було виявлено, що деякі з них здійснили понад 100, а в окремих випадках більше ніж 200 таких перевірок. Слід замислитись: чи достатньо такі аудиторські фірми мають людського ресурсу, щоб з належною якістю здійснити таку кількість аудиторських перевірок в обмежений відтинок часу? Інформація про кількість аудиторів, які працюють в аудиторських фірмах, є закритою і оприлюдненню не підлягає, хоча її розкриття мало б стати одним із засобів захисту прав емітентів цінних паперів та інвесторів у цінні папери – інформованості щодо об'єктивних можливостей

Таблиця 1
ДИНАМІКА РОЗКРИТТЯ РІЧНОЇ РЕГУЛЯРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЕМІТЕНТАМИ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ЗА 2013–2015 РОКИ

Звітний рік	Кількість розкриттів річної регулярної інформації	Збільшення/Зменшення, %
2012	8376	
2013	7511	-10,33%
2014	6424	-14,47%

Джерело: <http://stockmarket.gov.ua/>

стор. 24

ТАБЛИЦЯ 2
ДИНАМІКА РОЗКРИТТЯ РІЧНОЇ РЕГУЛЯРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЗА РЕГІОНАМИ

стор. 28-31

ТАБЛИЦЯ 3
АНАЛІЗ АУДИТОРСЬКИХ ФІРМ (АУДИТОРІВ), ЯКІ ЗДІЙСНИЛИ НАЙБІЛЬШУ КІЛЬКІСТЬ ОБОВ'ЯЗКОВИХ АУДИТІВ ЕМІТЕНТІВ ЦІННИХ ПАПЕРІВ У 2014 РОЦІ

ТАБЛИЦЯ 4
АНАЛІЗ АУДИТОРСЬКИХ ФІРМ (АУДИТОРІВ), ЯКІ ЗДІЙСНИЛИ НАЙБІЛЬШУ КІЛЬКІСТЬ ОБОВ'ЯЗКОВИХ АУДИТІВ ЕМІТЕНТІВ ЦІННИХ ПАПЕРІВ У 2015 РОЦІ

Таблиця 2
ДИНАМІКА РОЗКРИТТЯ РІЧНОЇ РЕГУЛЯРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЗА РЕГІОНАМИ

Регіон	За 2013 рік	За 2014 рік	Зменшення/Збільшення	Збільшення/Зменшення, %
Автономна Республіка Крим	159	1	-158	-99,37%
Вінницька	241	228	-13	-5,39%
Волинська	127	109	-18	-14,17%
Дніпропетровська	439	403	-36	-8,20%
Донецька	475	280	-195	-41,05%
Житомирська	227	205	-22	-9,69%
Закарпатська	106	95	-11	-10,38%
Запорізька	302	283	-19	-6,29%
Івано-Франківська	147	141	-6	-4,08%
Київська	491	478	-13	-2,65%
Кіровоградська	139	129	-10	-7,19%
Луганська	205	52	-153	-74,63%
Львівська	311	287	-24	-7,72%
Миколаївська	125	110	-15	-12,00%
Одеська	306	280	-26	-8,50%
Полтавська	195	185	-10	-5,13%
Рівненська	129	113	-16	-12,40%
Сумська	113	103	-10	-8,85%
Тернопільська	119	105	-14	-11,76%
Харківська	547	474	-73	-13,35%
Херсонська	176	163	-13	-7,39%
Хмельницька	119	113	-6	-5,04%
Черкаська	235	223	-12	-5,11%
Чернівецька	47	46	-1	-2,13%
Чернігівська	207	210	3	1,45%
м. Київ	1650	1554	-96	-5,82%
м. Севастополь	22	0	-22	-100,00%
Не ідентифіковано	152	54		
Усього	7511	6424	-989	-14,47%
Усього без АР Крим, м. Севастополя, Донецької та Луганської областей	6498	6037	-461	-7,09%

Джерело: <http://stockmarket.gov.ua/>

аудиторської фірми, яка обрала емітентом цінних паперів, якісно провести аудиторську перевірку.

Як бачимо з Таблиці 3, у 2014 році завдання з обов'язкового аудиту здійснювали 509 аудиторських

фірм та аудиторів. При цьому переважна більшість аудиторських фірм та аудиторів (44,99%) перевірили від 1 до 5 емітентів цінних паперів, що становить лише 7,31% від загальної кількості емітентів цінних паперів. Ще 41,26% ау-

диторських фірм та аудиторів перевірили від 6 до 29 емітентів цінних паперів, охопивши 39,32% емітентів цінних паперів. 9,6% аудиторських фірм та аудиторів перевірили від 30 до 59 емітентів цінних паперів, що становило загалом

27,04% емітентів цінних паперів. 19 аудиторських фірм та 2 аудиторів – лідери ринку в 2014 році – перевірили разом 22,43% емітентів цінних паперів. У 285 річних регулярних інформаціях, або 3,79% емітентів не було зазначено аудиторську фірму або аудитора, який здійснював аудиторську перевірку, а в 8 річних регулярних інформаціях було зазначено аудиторську фірму або аудитора, який не включений до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів Аудиторської палати України або Переліку виключених з Реєстру аудиторських фірм та аудиторів приватних підприємств.

Таким чином, 86,25% аудиторських фірм та аудиторів з числа тих, хто брав участь у виконанні завдань з обов'язкового аудиту емітентів цінних паперів, перевірили не більше ніж 29 емітентів цінних паперів кожний, охопивши при цьому лише 46,62% від усього числа емітентів цінних паперів. Решту перевірок (49,47%) здійснили 13,75% аудиторських фірм та аудиторів.

А ЩО В РЕГІОНАХ?

Що стосується регіонального аспекту діяльності аудиторських фірм та аудиторів – лідерів ринку, то тут також можна спостерігати цікаві факти.

Здебільшого діяльність аудиторських фірм та аудиторів сконцентрована в їх власному регіоні або суміжних регіонах. Але траплялися випадки, коли аудитор проводив перевірку у віддалених регіонах. Це може свідчити про збільшення аудиторських фірм за рахунок менших учасників ринку з метою виконання ви-

мог щодо необхідності підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг.

Аудиторські фірми, окрім м. Києва, мають досить високу частку в своїх «базових» регіонах. Так, найвища концентрація є:

- у Вінницькій області – одна аудиторська фірма та один аудитор здійснили 52,70% всіх перевірок у цьому регіоні;
- у Житомирській області – дві аудиторські фірми – 52,86% перевірок;
- в Одеській області – дві аудиторські фірми – 46,41% перевірок.

Серед аудиторських фірм та аудиторів – лідерів ринку в 2014 році – одна аудиторська фірма та два аудиторів не мали підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг. Причому аудиторів-підприємці не можуть мати підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг.

Таким чином, наприклад, 20,48% перевірок у Харківській області проведено аудиторською фірмою або аудитором, які не мали підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг. У Вінницькій області таких перевірок було 24,48%.

РІК НОВИЙ

У 2015 році, як бачимо з Таблиці 4, завдання з обов'язкового аудиту здійснювали вже 441 аудиторська фірма та аудитор, що на 13,36% менше, ніж у 2014 році.

Змінилися також і показники розподілу емітентів цінних паперів серед груп

аудиторських фірм та аудиторів. Переважна більшість аудиторських фірм та аудиторів (46,03%) перевірили від 1 до 5 емітентів цінних паперів, що становить лише 8,09% від загальної кількості емітентів цінних паперів. 42,18% аудиторських фірм та аудиторів перевірили від 6 до 29 емітентів цінних паперів, охопивши 42,53% емітентів цінних паперів. 7,26% аудиторських фірм та аудиторів перевірили від 30 до 59 емітентів цінних паперів, що становило загалом 20,22% емітентів цінних паперів. 19 аудиторських фірм та 1 аудитор – лідери ринку в 2015 році – перевірили разом 26,54% емітентів цінних паперів. У 163 річних регулярних інформаціях, або 2,54% емітентів не було зазначено аудиторську фірму або аудитора, який здійснював аудиторську перевірку, а в 5 річних регулярних інформаціях було зазначено аудиторську фірму або аудитора, який не включений до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів Аудиторської палати України або Переліку виключених з Реєстру аудиторських фірм та аудиторів приватних підприємств.

Загалом у 2015 році 88,20%

У 2015 РОЦІ, ЗАВДАННЯ З ОБОВ'ЯЗКОВОГО АУДИТУ ЗДІЙСНЮВАЛИ 441 АУДИТОРСКА ФІРМА ТА АУДИТОР, ЩО НА 13,36% МЕНШЕ, НІЖ У 2014 РОЦІ

аудиторських фірм та аудиторів з числа тих, хто брав участь у виконанні завдань з обов'язкового аудиту емітентів цінних паперів, перевірили-

ли не більше ніж 29 емітентів цінних паперів кожний, охопивши при цьому лише 50,62% від усього числа емітентів цінних паперів. Решту перевірок (46,76%) здійснили 11,80% аудиторських фірм та аудиторів.

Таким чином, на тлі зменшення загальної кількості емітентів цінних паперів відбувається зменшення кількості аудиторських фірм та аудиторів, які виконують завдання з обов'язкового аудиту та, як наслідок, перерозподіл серед груп аудиторських компаній та аудиторів – середні, за кількістю перевірок, аудиторські компанії та аудитори втратили майже 7% ринку на користь малих та великих (за кількістю перевірок) аудиторських компаній та аудиторів.

Одна з найголовніших но-

ські фірми, які працювали здебільшого в інших регіонах. Це може свідчити про продовження тенденції збільшення аудиторських фірм за рахунок менших учасників ринку з метою виконання вимог щодо необхідності підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг.

Також існують аудиторські фірми, які мають досить високу частку в своїх «базових» регіонах. Найвища концентрація в 2015 році була:

- у Вінницькій області – дві аудиторські фірми здійснили 49,56% всіх перевірок у цьому регіоні (-3,14% порівняно з 2014 роком);
- у Житомирській області – дві аудиторські фірми – 65,85% перевірок (+12,99% порівняно з 2014 роком);
- в Одеській області – дві аудиторські фірми – 37,50% перевірок (-8,91% порівняно з 2014 роком);
- у Кіровоградській області – одна аудиторська фірма – 52,71% перевірок.

Серед аудиторських фірм та аудиторів – лідерів ринку в 2015 році – лише один аудитор не мав підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг. При цьому цей аудитор в 2015 році збільшив кількість проведених перевірок на 42,19% до 91 перевірки.

РЕЙТИНГ ПЕРЕМОЖЦІВ

Дані Таблиць 3 і 4 ми зіставили з метою виявлення змін у рейтингу в 2015 році порівняно з 2014-м.

З Таблиці 5 видно, що в 2015 році п'ять аудиторських фірм продемонстрували зростання кількості виконаних завдань з обов'язкового аудиту на 100 та більше відсо-

тків, а одна аудиторська фірма потрапила до списку лідерів, розпочавши діяльність з проведення обов'язкового аудиту в 2015 році. Особливо вражає ПП «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «СЕРВІС-АУДИТ», яка змогла збільшити кількість виконаних завдань з обов'язкового аудиту на понад 100 емітентів цінних паперів.

Шість аудиторських фірм та один аудитор не потрапили до списку лідерів у 2015 році. Чотири з них показали стримане зменшення кількості виконаних завдань з обов'язкового аудиту, а дві – падіння більше ніж на 50%, при цьому одна з фірм і досі не має підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг. Аудитор був виключений АПУ 29.05.2014 року з Реєстру аудиторських фірм та аудиторів Аудиторської палати України.

ФАКТОР КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ

Якість аудиторських перевірок емітентів цінних паперів значно залежить від наявності проходження аудиторською фірмою/аудитором контролю якості АПУ. Здійснимо аналіз аудиторських висновків, розміщених емітентами за 2013-й і 2014 рік на предмет наявності контролю якості в аудиторів, які здійснювали аудиторські перевірки. Результати аналізу наведено в Таблиці 6.

Аналіз наведеної таблиці показує загальну тенденцію до покращення ситуації в сфері проведення обов'язкового аудиту емітентів цінних паперів.

Кількість річних інформацій, в яких аудитор не вказа-

ний, зменшилася на 42,81% до 163 інформацій, або 2,54% від загальної їх кількості.

Кількість річних інформацій, в яких вказаний аудитор, що не має підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг, зменшилась на 65,66% – до 297 інформацій, або 4,62% від загальної їх кількості. Слід зазначити, що дані за 2014 рік можуть бути суттєво спотворені, оскільки в реєстрах АПУ зафіксовано лише їх поточний стан, отже, у зв'язку з виключенням частини аудиторських фірм та аудиторів з Реєстру аудиторських фірм та аудиторів Аудиторської палати України на сьогодні ми не маємо достовірної інформації щодо наявності підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг у таких аудиторських фірм.

Проте існує певна кількість річних інформацій, в яких зазначені аудиторська фірма або аудитор, які є в Реєстрі аудиторських фірм та аудиторів АПУ, але немає підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг. Їх число теж зменшилось у 2015 році порівняно з 2014 роком на 36,39% – до 229 інформацій, або 3,56% від їх загальної кількості.

Окрім цього, 54 річних інформацій, розкриті в 2015 році, містять інформацію

про аудиторську фірму або аудитора, які були виключені з Реєстру аудиторських фірм та аудиторів Аудиторської палати України. При цьому 53 із них були виключені ще до кінця звітного 2014 року.

Отже, аналіз продемонстрував зниження кількості емітентів цінних паперів, які розкривають регулярну річну інформацію, а також зміну структури територіального розміщення емітентів цінних паперів. Що стосується якості аудиторських висновків, то можна констатувати, що загалом більшість висновків за формальними ознаками відповідають законодавчим та нормативним вимогам. Ринок обов'язкового аудиту в частині перевірки фінансової звітності емітентів цінних паперів працює. Позитивними є тенденції щодо контролю якості аудиторських послуг: як показав аналіз, у 2015 році зменшилась кількість аудиторських фірм, що проводили обов'язковий аудит, не маючи при цьому підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг, а також зменшилась кількість аудиторських фірм та аудиторів, що проводили обов'язковий аудит, які не були включені до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів Аудиторської палати України.

Утім, є в даному сегмен-

КІЛЬКІСТЬ РІЧНИХ ІНФОРМАЦІЙ, В ЯКИХ АУДИТОР НЕ ВКАЗАНИЙ, ЗМЕНШИЛАСЯ НА 42,81% ДО 163 ІНФОРМАЦІЙ, АБО 2,54% ВІД ЗАГАЛЬНОЇ ЇХ КІЛЬКОСТІ

ті аудиторської діяльності й певні проблемні питання:

- недостатня увага з боку НКЦПФР до якості та змісту інформації про аудиторські висновки, яка розкривається емітентами цінних паперів у складі річної регулярної інформації;
- недостатня увага АПУ до аудиторських фірм та аудиторів, які виконують завдання з обов'язкового аудиту, особливо у випадках, коли такі завдання виконуються аудиторськими фірмами та аудиторами без підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг;
- проблема обміну інформацією між АПУ і НКЦПФР: з боку АПУ – щодо переліку аудиторів, які мають право виконувати завдання з обов'язкового аудиту; з боку НКЦПФР – щодо інформації про неналежні аудиторські фірми та аудиторів, інформація про яких розкрита емітентами цінних паперів у складі річної регулярної інформації.

СЕРЕД АУДИТОРСЬКИХ ФІРМ ТА АУДИТОРІВ – ЛІДЕРІВ РИНКУ В 2015 РОЦІ – ЛИШЕ ОДИН АУДИТОР НЕ МАВ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

вин – це втрата позицій двома лідерами 2014 року, які не мали підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг. Причому один з аудиторів у 2014 році взагалі був виключений АПУ з Реєстру аудиторських фірм та аудиторів Аудиторської палати України.

Як і в 2014 році, переважно діяльність аудиторських фірм та аудиторів сконцентрована в їх власному регіоні або в суміжних регіонах. Але в 2015 році вже з'явилися аудитор-

стор. 32-33

ТАБЛИЦЯ 5
ДИНАМІКА КІЛЬКОСТІ ОБОВ'ЯЗКОВИХ АУДИТОРСЬКИХ ПЕРЕВІРОК ЗА АУДИТОРСЬКИМИ ФІРМАМИ/АУДИТОРАМИ (РЕЙТИНГ) ПРОТЯГОМ 2014–2015 РОКІВ
ТАБЛИЦЯ 6
АНАЛІЗ НАЯВНОСТІ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ В АУДИТОРСЬКИХ ФІРМАХ/АУДИТОРІВ, ЯКІ ЗДІЙСНЮВАЛИ ОБОВ'ЯЗКОВИЙ АУДИТ ЕМІТЕНТІВ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

**Сертифікат аудитора, серія А № 6383,
виданий рішенням Аудиторської палати України
на ім'я Макогон Тат'яни В'ячеславовни, вважати недійсним у зв'язку з втратою.**

Таблиця 3

АНАЛІЗ АУДИТОРСЬКИХ ФІРМ (АУДИТОРІВ), ЯКІ ЗДІЙСНИЛИ НАЙБІЛЬШУ КІЛЬКІСТЬ ОБОВ'ЯЗКОВИХ АУДИТІВ ЕМІТЕНТІВ ЦІННИХ ПАПЕРІВ У 2014 РОЦІ

Р-нг	Аудиторська компанія/аудитор	Наявність та термін дії контролю якості	Кількість проведених перевірок	Питома вага в загальній кількості перевірок	Регіон аудитора	Регіони емітентів	Основний регіон	Сконцентрована-ність в своєму регіоні	Частка в основному регіоні
1	ТОВ «ЮВМ-АУДИТ»	31.12.2016	125	1,66%	м. Київ	76 – м. Київ, 31 – Київська, 13 – Закарпатська, 5 – Інші або не зазначено	м. Київ	60,80%	4,61%
2	ФІРМА «ТРАНСАУДИТ» У ВИГЛЯДІ ТОВ	31.12.2018	116	1,54%	Одеська	79 – Одеська, 31 – Миколаївська, 6 – Інші або не зазначено	Одеська	68,10%	25,82%
3	ТОВ «ЮРХОЛДІНГ-АУДИТ»	31.12.2019	112	1,49%	м. Київ	90 – м. Київ, 16 – Київська, 6 – Інші або не зазначено	м. Київ	80,36%	5,45%
4	ТОВ «АФ «СТАНДАРТ ПЛЮС»	31.12.2017	101	1,34%	Вінницька	68 – Вінницька, 33 – Інші або не зазначено	Вінницька	67,33%	28,22%
5	ТОВ «ДНІПРОВСЬКА АУДИТОРСЬКА ГРУПА»	31.12.2016	96	1,28%	Дніпропетровська	89 – Дніпропетровська, 7 – Інші або не зазначено	Дніпропетровська	92,71%	20,27%
5	ПП «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «СЕРВІС-АУДИТ»	31.12.2019	96	1,28%	м. Київ	62 – м. Київ, 13 – Київська, 12 – Львівська, 9 – Інші або не зазначено	м. Київ	64,58%	3,76%
6	ТОВ «АФ «МАШАУДИТ»	31.12.2019	90	1,20%	Черкаська	85 – Черкаська, 5 – Інші або не зазначено	Черкаська	94,44%	36,17%
7	ТОВ «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «ІМОНА-АУДИТ»	31.12.2017	87	1,16%	м. Київ	61 – м. Київ, 16 – Інші або не зазначено	м. Київ	70,11%	3,70%
8	АКФ «ГРАНТЬЕ» У ВИГЛЯДІ ТОВ	31.12.2016	86	1,14%	Одеська	63 – Одеська, 17 – Херсонська, 6 – Інші або не зазначено	Одеська	73,26%	20,59%
9	ТОВ «АУДИТ-СЕРВІС ІНК»	31.12.2019	74	0,99%	Івано-Франківська	46 – Івано-Франківська, 14 – Львівська, 14 – Інші або не зазначено	Івано-Франківська	62,16%	31,29%
10	ПП «АФ «АУДИТ-ОПТИМ»	31.12.2019	72	0,96%	м. Київ	51 – м. Київ, 11 – Київська, 10 – Інші або не зазначено	м. Київ	70,83%	3,09%
11	АФ «ТЕСТ-АУДИТ» ПП	31.12.2016	66	0,88%	Харківська	66 – Харківська	Харківська	100,00%	12,07%
11	ТОВ «АФ «НАТАЛІЯ»	31.12.2019	66	0,88%	Житомирська	64 – Житомирська, 2 – Київська	Житомирська	96,97%	28,19%
12	СЕМЕНІХІНА ЮЛІЯ ОЛЕГІВНА	немає	64	0,85%	Харківська	58 – Харківська, 6 – Інші або не зазначено	Харківська	90,63%	10,60%
12	ТОВ «АУДИТОРСЬКО-КОНСАЛТИНГОВА КОМПАНІЯ «НІЛ»	31.12.2018	64	0,85%	Чернігівська	58 – Чернігівська, 6 – Інші або не зазначено	Чернігівська	90,63%	28,02%
12	ТОВ «АФ «ІНТЕЛЕКТ-КАПІТАЛ»	31.12.2018	64	0,85%	м. Київ	38 – м. Київ, 13 – Київська, 13 – Інші або не зазначено	м. Київ	59,38%	2,30%
13	ПП «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «ЦЕНТР АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ»	немає	63	0,84%	Харківська	54 – Харківська, 9 – Інші або не зазначено	Харківська	85,71%	9,87%
14	ПП «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «ЕКАУНТ»	31.12.2018	61	0,81%	Житомирська	56 – Житомирська, 5 – Інші або не зазначено	Житомирська	91,80%	24,67%
14	ТЗОВ АФ «ЛЬВІВСЬКИЙ АУДИТ»	31.12.2017	61	0,81%	Львівська	57 – Львівська, 4 – Інші або не зазначено	Львівська	93,44%	18,33%
14	БОДНАР АНАТОЛІЙ ІВАНОВИЧ	немає	61	0,81%	Вінницька	59 – Вінницька, 2 – Інші або не зазначено	Вінницька	96,72%	24,48%
15	ТОВ АФ «АУДИТ-ДНІПРОКОНСУЛЬТ»	31.12.2016	60	0,80%	Дніпропетровська	54 – Дніпропетровська, 6 – Інші або не зазначено	Дніпропетровська	90,00%	12,30%

	Кількість аудиторських компаній	Кількість проведених перевірок	Питома вага в загальній кількості перевірок
Аудиторські компанії та аудитори, що перевірили 50–59 емітентів	11	576	7,67%
Аудиторські компанії та аудитори, що перевірили 40–49 емітентів	16	709	9,44%
Аудиторські компанії та аудитори, що перевірили 30–39 емітентів	22	746	9,93%
Аудиторські компанії та аудитори, що перевірили 20–29 емітентів	51	1196	15,92%
Аудиторські компанії та аудитори, що перевірили 10–19 емітентів	89	1257	16,74%

	Кількість аудиторських компаній	Кількість проведених перевірок	Питома вага в загальній кількості перевірок
Аудиторські компанії та аудитори, що перевірили 6–9 емітентів	70	500	6,66%
Аудиторські компанії та аудитори, що перевірили 1–5 емітентів	229	549	7,31%
Аудиторська компанія/аудитор, вказаний емітентом, не знайдений в реєстрі АПУ	-	8	0,11%
Аудиторська компанія/аудитор не вказаний	-	285	3,79%
Усього аудиторських компаній/аудиторів	509	7511	-

Таблиця 4

АНАЛІЗ АУДИТОРСЬКИХ ФІРМ (АУДИТОРІВ), ЯКІ ЗДІЙСНИЛИ НАЙБІЛЬШУ КІЛЬКІСТЬ ОБОВ'ЯЗКОВИХ АУДИТІВ ЕМІТЕНТІВ ЦІННИХ ПАПЕРІВ У 2015 РОЦІ

Р-нг	Аудиторська компанія/аудитор	Наявність та термін дії контролю якості	Кількість проведених перевірок	Питома вага в загальній кількості перевірок	Регіон аудитора	Регіони емітентів	Основний регіон	Сконцентрована-ність в своєму регіоні	Частка в основному регіоні
1	ПП «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «СЕРВІС-АУДИТ»	31.12.2019	228	3,55%	м. Київ	150 – м. Київ, 52 – Київська, 15 – Львівська, 11 – Інші або не зазначено	м. Київ	65,79%	9,65%
2	ТОВ «ЮВМ-АУДИТ»	31.12.2016	126	1,96%	м. Київ	69 – м. Київ, 29 – Київська, 26 – Закарпатська, 2 – Інші або не зазначено	м. Київ	54,76%	4,44%
3	ТОВ «АФ «СТАНДАРТ ПЛЮС»	31.12.2017	115	1,79%	Вінницька	70 – Вінницька, 45 – Інші або не зазначено	Вінницька	60,87%	30,70%
4	ФІРМА «ТРАНСАУДИТ» У ВИГЛЯДІ ТОВ	31.12.2018	98	1,53%	Одеська	62 – Одеська, 31 – Миколаївська, 5 – Інші або не зазначено	Одеська	63,27%	22,14%
5	СЕМЕНІХІНА ЮЛІЯ ОЛЕПВНА	-	91	1,42%	Харківська	85 – Харківська, 6 – Інші або не зазначено	Харківська	93,41%	17,93%
6	ТОВ «ДНІПРОВСЬКА АУДИТОРСЬКА ГРУПА»	31.12.2016	89	1,39%	Дніпропетровська	86 – Дніпропетровська, 3 – Інші або не зазначено	Дніпропетровська	96,63%	21,34%
7	АКФ «ГРАНТЬЕ» У ВИГЛЯДІ ТОВ	31.12.2016	78	1,21%	Одеська	43 – Одеська, 32 – Херсонська, 3 – Інші або не зазначено	Одеська	55,13%	15,36%
8	ТОВ «АУДИТ-СЕРВІС ІНК»	31.12.2019	76	1,18%	Івано-Франківська	43 – Івано-Франківська, 20 – Львівська, 13 – Інші або не зазначено	Івано-Франківська	56,58%	30,50%
9	АФ «ТЕСТ-АУДИТ» ПП	31.12.2016	72	1,12%	Харківська	71 – Харківська, 1 – Інші або не зазначено	Харківська	98,61%	14,98%
9	ТОВ «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «ДОБСОН-КОНСАЛТИНГ»	31.12.2015	72	1,12%	м. Київ	43 – Вінницька, 21 – м. Київ, 8 – Інші або не зазначено	Вінницька	0%	18,86%
9	ПП «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «ЕКАУНТ»	31.12.2018	72	1,12%	Житомирська	69 – Житомирська, 3 – Інші або не зазначено	Житомирська	95,83%	33,66%
9	ТОВ «ЮРХОЛДІНГ-АУДИТ»	31.12.2019	72	1,12%	м. Київ	57 – м. Київ, 15 – Інші або не зазначено	м. Київ	79,17%	3,67%
10	ТОВ АФ «АНАЛІТИК-АУДИТ»	31.12.2017	70	1,09%	Кіровоградська	68 – Кіровоградська, 2 – Інші або не зазначено	Кіровоградська	97,14%	52,71%
10	ТОВ «АФ «НАТАЛІЯ»	31.12.2019	70	1,09%	Житомирська	66 – Житомирська, 4 – Інші або не зазначено	Житомирська	94,29%	32,20%
11	ПП «АК «РЕЙТИНГ-АУДИТ»	31.12.2018	67	1,04%	Волинська	18 – м. Київ, 10 – Дніпропетровська, 10 – Херсонська, 29 – Інші або не зазначено	м. Київ	0%	1,16%
12	ТОВ «АФ «КООП-АУДИТ»	31.12.2019	64	1,00%	Черкаська	62 – Черкаська, 2 – Інші або не зазначено	Черкаська	96,88%	27,80%
13	ТОВ «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «ІМОНА-АУДИТ»	31.12.2017	63	0,98%	м. Київ	51 – м. Київ, 12 – Інші або не зазначено	м. Київ	80,95%	3,28%
14	ППФ «МИКОЛАЇВ-АУДИТ»	31.12.2016	62	0,97%	Миколаївська	30 – Миколаївська, 29 – Херсонська, 3 – Інші або не зазначено	Миколаївська	48,39%	27,27%
15	АФ «РЕЙТИНГ» ТОВ	31.12.2019	60	0,81%	Харківська	45 – Харківська, 15 – Інші або не зазначено	Харківська	75,00%	9,49%
15	ТЗОВ АФ «ЛЬВІВСЬКИЙ АУДИТ»	31.12.2017	60	0,81%	Львівська	58 – Львівська, 2 – Інші або не зазначено	Львівська	96,67%	20,21%

	Кількість аудиторських компаній	Кількість проведених перевірок	Питома вага в загальній кількості перевірок
Аудиторські компанії та аудитори, що перевірили 50–59 емітентів	5	272	4,23%
Аудиторські компанії та аудитори, що перевірили 40–49 емітентів	11	487	7,58%
Аудиторські компанії та аудитори, що перевірили 30–39 емітентів	16	540	8,41%
Аудиторські компанії та аудитори, що перевірили 20–29 емітентів	50	1189	18,51%
Аудиторські компанії та аудитори, що перевірили 10–19 емітентів	85	1180	18,37%

	Кількість аудиторських компаній	Кількість проведених перевірок	Питома вага в загальній кількості перевірок
Аудиторські компанії та аудитори, що перевірили 6–9 емітентів	51	363	5,65%
Аудиторські компанії та аудитори, що перевірили 1–5 емітентів	203	520	8,09%
Аудиторська компанія/аудитор, вказаний емітентом, не знайдений у реєстрі АПУ	-	5	0,08%
Аудиторська компанія/аудитор не вказаний	-	163	2,54%
Усього аудиторських компаній/аудиторів	441	6424	-

Таблиця 5

**ДИНАМІКА КІЛЬКОСТІ ОБОВ'ЯЗКОВИХ АУДИТОРСЬКИХ ПЕРЕВІРОК
ЗА АУДИТОРСЬКИМИ ФІРМАМИ/АУДИТОРАМИ (РЕЙТИНГ) ПРОТЯГОМ 2014–2015 РОКІВ**

Рейтинг у 2015 році	Аудиторська фірма/аудитор	Кількість проведених перевірок		+	+- в %	Зміна позиції в рейтингу
		2014	2015			
1	ПП «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «СЕРВІС-АУДИТ»	96	228	132	137,50%	+4
2	ТОВ «ЮВМ-АУДИТ»	125	126	1	0,80%	-1
3	ТОВ «АФ «СТАНДАРТ ПЛЮС»	101	115	14	13,86%	+1
4	ФІРМА «ТРАНСАУДИТ» У ВИГЛЯДІ ТОВ	116	98	-18	-15,52%	-2
5	СЕМЕНІХІНА ЮЛІЯ ОЛЕПІВНА	64	91	27	42,19%	+7
6	ТОВ «ДНІПРОВСЬКА АУДИТОРСЬКА ГРУПА»	96	89	-7	-7,29%	-1
7	АКФ «ГРАНТЬЕ» У ВИГЛЯДІ ТОВ	86	78	-8	-9,30%	+1
8	ТОВ «АУДИТ-СЕРВІС ІНК»	74	76	2	2,70%	+1
9	АФ «ТЕСТ-АУДИТ» ПП	66	72	6	9,09%	+2
9	ТОВ «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «ДОБСОН-КОНСАЛТИНГ»	26	72	46	176,92%	+17
9	ПП «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «ЕКАУНТ»	61	72	11	18,03%	+5
9	ТОВ «ЮРХОЛДІНГ-АУДИТ»	112	72	-40	-35,71%	-6
10	ТОВ АФ «АНАЛІТИК-АУДИТ»	17	70	53	311,76%	+35
10	ТОВ «АФ «НАТАЛІЯ»	66	70	4	6,06%	+1
11	ПП «АК «РЕЙТИНГ-АУДИТ»	31	67	36	116,13%	+27
12	ТОВ «АФ «КООП-АУДИТ»	0	64	64	100,00%	-
13	ТОВ «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «ІМОНА-АУДИТ»	87	63	-24	-27,59%	-6
14	ППФ «МИКОЛАЇВ-АУДИТ»	27	62	35	129,63%	+15
15	АФ «РЕЙТИНГ» ТОВ	50	60	10	20,00%	+6
15	ТЗОВ АФ «ЛЬВІВСЬКИЙ АУДИТ» Аудитори – лідери в 2014 році	61	60	-1	-1,64%	-1
16	ТОВ АФ «АУДИТ-ДНІПРОКОНСУЛЬТ»	60	59	-1	-1,67%	-1
18	ТОВ «АУДИТОРСЬКО-КОНСАЛТИНГОВА КОМПАНІЯ «НІЛ»	64	53	-11	-17,19%	-6
19	ПП «АФ «АУДИТ-ОПТИМ»	72	51	-21	-29,17%	-9
19	ТОВ «АФ «ІНТЕЛЕКТ-КАПІТАЛ»	64	51	-13	-20,31%	-7
26	ТОВ «АФ «МАШАУДИТ»	90	39	-51	-56,67%	-20
41	ПП «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «ЦЕНТР АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ»	63	22	-41	-65,08%	-28
-	БОДНАР АНАТОЛІЙ ІВАНОВИЧ	61	0	-61	-100,00%	-

Джерело: <http://stockmarket.gov.ua/>, <http://apu.com.ua/reestr-auditorskikh-firm-ta-auditoriv>

Таблиця 6

**АНАЛІЗ НАЯВНОСТІ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ В АУДИТОРСЬКИХ ФІРМАХ/АУДИТОРІВ,
ЯКІ ЗДІЙСНЮВАЛИ ОБОВ'ЯЗКОВИЙ АУДИТ ЕМІТЕНТІВ ЦІННИХ ПАПЕРІВ**

Характеристика річної інформації	Кількість	Питома вага	Примітки
2013 рік			
Річна інформація, в якій вказаний аудитор, що має підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг	6256	83,29%	
Річна інформація, в якій аудитор не вказаний	285	3,79%	
Річна інформація, в якій вказаний аудитор, відсутній в Реєстрі аудиторських фірм та аудиторів АПУ	8	0,11%	
Річна інформація, в якій вказаний аудитор, що не має підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг (станом на 01.07.2015 р.), в т. ч.:	865	11,52%	
– є в Реєстрі аудиторських фірм та аудиторів АПУ, але не має підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг	360	4,79%	48 АФ* + 7 ФОП**
– на сьогодні виключені з Реєстру аудиторських фірм та аудиторів АПУ, тому дані про підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг на момент проведення перевірки емітента цінних паперів відсутні	505	6,72%	44 АФ + 10 ФОП
Річна інформація, в якій вказаний аудитор, виключений з Реєстру аудиторських фірм та аудиторів АПУ до 30.04.2014, у т.ч.:	97	1,29%	
у період 01.01–30.04.2014	22	0,29%	7 АФ + 1 ФОП
у період 01.01–31.12.2013	70	0,93%	3 АФ + 4 ФОП
до 31.12.2012	5	0,07%	2 АФ + 3 ФОП
Усього	7511		
2014 рік			
Річна інформація, в якій вказаний аудитор, що має підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг	5905	91,92%	
Річна інформація, в якій аудитор не вказаний	163	2,54%	
Річна інформація, в якій вказаний аудитор, відсутній в Реєстрі аудиторських фірм та аудиторів АПУ	5	0,08%	
Річна інформація, в якій вказаний аудитор, що не має підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг (станом на 01.07.2015 р.), у т.ч.:	297	4,62%	
– є в Реєстрі аудиторських фірм та аудиторів АПУ, але не має підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг	229	3,56%	29 АФ + 3 ФОП
– на сьогодні виключені з Реєстру аудиторських фірм та аудиторів АПУ, тому дані про підтвердження відповідності системи контролю якості аудиторських послуг на момент проведення перевірки емітента цінних паперів відсутні	68	1,06%	5 АФ + 2 ФОП
Річна інформація, в якій вказаний аудитор, виключений з Реєстру аудиторських фірм та аудиторів АПУ до 30.04.2015, у т.ч.:	54	0,84%	
у період 01.01–30.04.2015	1	0,02%	1 АФ
у період 01.01–31.12.2014	23	0,36%	8 АФ + 3 ФОП
до 31.12.2013	30	0,47%	2 АФ + 4 ФОП
Усього	6424		

Складено авторами за даними веб-сайтів <http://stockmarket.gov.ua/> та <http://apu.com.ua/reestr-auditorskikh-firm-ta-auditoriv>

Примітка: * – аудиторська фірма; ** – аудитор – фізична особа – підприємець